

Kontaktopplysninger høringsinstans:

Norsk Bridgeforbund og Norges Sjakkforbund
Sognsveien 75 A
0855 Oslo
e-post: marianne.harding@bridge.no
tlf 907 89 070

Høring om innføring av valgfag på ungdomstrinnet

Høringen gjelder:

Pkt 13: Nye valgfag

Pkt 5: Fysisk aktivitet og helse

Pkt 8: Internasjonale kontakter

Pkt 13: Nytt valgfag – Tankesport / modulbaserte valgfag

Forskning viser at elever som trener bridge eller sjakk forbedrer prestasjonene sine i kjernefag som språk (2,5) og matematikk (1,2,3,5). Elever på alle nivå blir utfordret og finner motivasjon i spenningen og samhandlingen ved spillbasert læring (4).

"Ved Båsmo Ungdomsskole har vi med hell brukt spill i læringsøyemed i flere sammenhenger. Jeg har veldig tro på effekten av målrettet bruk av spill i undervisningen, og et stort ønske om å få bridge som valgfag." Ståle Krokstrand, rektor Båsmo Ungdomsskole

Vi ber om at bridge/sjakk får innpass som valgfag fra 2012/2013 gjennom en av to mulige veier:

- a. Et eget valgfag "Tankesport"
- b. Modul i faget "Fysisk aktivitet og helse" eller "Internasjonale kontakter"

Meld. St. 22 Motivasjon – Mestring – Muligheter tar ved flere anledninger opp norske elevers utfordringer i matematikk. TIMMS Advanced viser at norske elever sliter med dårlig tallforståelse og regneferdigheter. PISA-resultatene viser at elever i Norge på ungdomstrinnet har særlige utfordringer i tallregning, og gutter har særlig svake resultater i lesing. Valgfagene skal støtte opp under skolefagene og departementet ønsker en spesiell satsing på matematikk. Bridge/sjakk bedrer regneferdighetene gjennom økt tallforståelse, konsentrasjon, hukommelse, strategisk og analytisk tenking, risikovurdering, mengdelære, relasjoner, funksjonsbegrepet, måling, kombinatorikk, statistikk og sannsynlighetsberegning.

Bridge og sjakk trener tallforståelse og tallregning og gir gode regneferdighetene som må ligge som en basis for å mestre matematikkfaget. Bridge/sjakk møter kunnskapsdepartementets ønske om økt satsing på utforskende og praktisk matematikk.

Bridge og sjakk som valgfag møter også andre av skolens og elevenes utfordringer nevnt i stortingsmeldingen. Elevene blir penset over på et spill som krever samhandling og gir en positiv utvikling framfor data/tv-spill, og de 17 prosentene av elevene som ikke får nok utfordringer i skolen vil finne dem i bridge/sjakk. Meldingen foreslår målrettet kompetanseutvikling mot tallregning og lesing, og det sees signifikante bedringer innen begge disse områdene for elever som trener bridge eller sjakk (1,2,3,5).

Dekningsgraden av lærere som kan undervise i faget er god. Små ressurser kreves slik at variasjonen i valgfagstilbudet ivaretas selv på små skoler. NBF og NSF vil kunne bidra med kompetansehevende kurs for lærere.

”Som tidligere rektor ved en skole som hadde sjakkvalgfag, så jeg hvordan sjakk på en positiv måte bidro til å støtte opp om skolens faglig og sosiale mål. Vi opplevde det som en del internasjonal forskning antyder gjennom en del sjakkforsøk, elevene fikk oppøvet konsentrasjon, utholdenhet og evne til å planlegge. Som skolesjef ville jeg ønsket at vi hadde hatt mulighet til å innføre sjakk som et valgfag” Jone Haarr, skolesjef Gjesdal kommune

Vi vil i vedleggene utdype alternativ a. og hvordan endringer i læreplanene for fagene ”Fysisk aktivitet og helse” og ”Internasjonale kontakter” kan inkludere alternativ b.

Pkt 13: Forslag valgfag fra høsten 2013:

”Tankesport

Elevene skal utforske og trene bridge, sjakk eller annen tankesport. Hovedelementene i faget er hentet fra matematikk, kunst og håndverk/duodji og norsk/samisk. Faget kan være individ – eller prosjektbasert. Et hovedformål er å utvikle elevenes evner til å kombinere logisk og kreativ tenking, i å se systemer og sammenhenger, generell konsentrasjon, praktisk risikoanalyse og ferdigheter i kommunikasjon.”

Hovedpunktene til en læreplan for faget ”Tankesport” finnes i vedlegg 1.

Pkt 13, 5 og 8. Mulighet for modulbaserte valgfag

Valgfagene som blir innført i ungdomsskolen er med på å lage en krevende skole, men også en skole som treffer elevene bedre og som har mer kontakt med ungdommenes liv. Elevene skal få fag der de ønsker å prestere, og valgfagene har denne gangen læreplaner og målformuleringer. Læreplaner er et viktig verktøy, både for skoleeier, lærer og foreldre, i planlegging av budsjett og undervisning, og i oppfølging av eget barn hjemme. Dersom eleven skal vurderes i et fag, er det også viktig at han vet hvilke mål han skal vurderes opp mot.

Likevel ønsker vi at valgfagene gir rom for det lokale behovet, kunnskapen og interessen på skolen. Vi ønsker at de er tilpasset den kompetansen som finnes i kollegiet på hver enkelt skole, samt de mulighetene skolen har i sitt nærmiljø.

Derfor ville det vært interessant å kunne dele noen valgfag opp i moduler, der hver modul har klare mål, klart tema og klare kriterier for vurdering. Innenfor en slik oppdeling, vil det igjen være mulig at en (eller flere) av modulene i større grad enn de andre er valgfrie, og at kun de ytre rammene er bestemt fra sentralt hold. Her kan det velges tema etter skolens nærmiljø eller lærernes kompetanse. Målene kan formuleres ut fra dette, og vurdering gis etter disse målene. Vi tror dette kan bidra til å gjøre valgfagene enda mer motiverende og interessante. Er man interessert i det man lærer bort, vil

Bridge/sjakk passer som modul innen valgfagene "Fysisk aktivitet og helse" og "Internasjonale kontakter".

Pkt 5: Modul "tankesport" innen faget "Aktivitet og helse"

God helse innebærer at både kroppen og sinnet har det bra. Det mentale kan trenes på samme måte som kroppen, og den mentale helsen og mentale prestasjoner (for eksempel i skoletimene) vil på samme måte som den fysiske helsen påvirkes av hva vi spiser. Faget "Aktivitet og helse" tar for seg et helhetlig helsebegrep og ser på sammenhengen mellom fysisk aktivitet, mental trening og ernæring. Ved å inkludere andre aktiviteter enn de rent fysiske vil man kunne trekke elever til faget som har en tendens til å snu ryggen til fysiske aktiviteter – og på samme måte kunne vise viktigheten av mental trening til de som i utgangspunktet bare er opptatt av fysisk fostring.

Forslag til endringer i læreplanen i valgfaget "Fysisk aktivitet og helse" er merket i rødt i vedlegg 2.

Pkt 8: Modul "tankesport" innen faget "Internasjonale kontakter"

Sjakk og bridge er, sammen med musikk, verdens mest avanserte og utbredte kulturelle samhandlingsformer der mennesker av alle nasjoner kan delta – uansett alder – selv om man ikke snakker samme språk. Statsledere i f. eks. Kina og Russland er opptatt av bridge og sjakk, og sjakk er et organisert tilbud i skolen i over 30 land. En slik felles plattform åpner for forståelse og samhandling på tvers av landegrensene.

Forslag til endringer i læreplanen i valgfaget "Internasjonale kontakter" merket i rødt i vedlegg 3.

Vennlig hilsen

Norges Sjakkforbund
v/President Jøran Aulin-Jansson
jj@sci-group.net
(m) 913 32 242

og

Norsk Bridgeforbund
v/ Konsulent Marianne Harding
marianne.harding@bridge.no
(m) 907 89 070

Referanser:

1. Scholz et al (2008), INTERNATIONAL JOURNAL OF SPECIAL EDUCATION, "Impact of chess training on mathematics performance and concentration ability of children with learning disabilities"
2. Shaw (2004) "Researcher finds link between bridge and improved test scores in children"
3. J. & L. Verhofstadt-Deneve 1981. Schaken en cognitieve ontwikkeling, *Nederlands Tijdschrift voor de Psychologie*, 36, 561-582
4. Groff et al (2010), Learning and Teaching Scotland
5. Dr. Sigrun-Heide. Rapport til Deutsche Schulschachstiftung (DSS) "Foerdert Schachunterricht in der Grundschule die geistige Entwicklung der Kinder?"